

ARCHITECT ANDRE DANIELS.

Het overlijden van deze 93 jaar oude Oostendse bouwmeester op 5 december 1976 ging zo goed als onopgemerkt voorbij : alleen de "Courrier du Littoral" wijdde enkele regels aan zijn nagedachtenis. Daarom nu, in onze reeks "Architecten van Oostende-Belle-Epoque" een op deze actualiteit ingaand "in memoriam André DANIELS", i.p.v. het geplande artikel over Antoine DUJARDIN, dat naar het volgende nummer verschuift.

André-Louis DANIELS werd op 4 mei 1883 te Oostende geboren als zoon van Auguste DANIELS en zijn vrouw Stéphanie STUBBE. Zijn architectenopleiding moet hij bijgevolg in de jaren 1900-1904 genoten hebben, in volle "Belle-Epoque" dus. Voor de Belgische bouwkunst was het de tijd dat de "Tweede Eclectische Periode" onder Leopold II hoogtij vierde als klassieke burgerlijke bouwstijl. Het is deze stijl, later verwerkt met rechtstreeksere Franse inspiratie, die we dan ook in de vroege scheppingen van DANIELS terugvinden.

Ongeveer 24 jaar oud was DANIELS een gevestigd architect. Hij woonde toen nog in de Kapellestraat 31. In de jaren 1906-1907 bouwde hij praktisch simultaan twee alleenstaande villa's te Bredene : "L'aube" en "Les Alouettes". Alhoewel bouwmeester was DANIELS zich wel bewust van de waarde van oude architectuur : In de hevige polemiek rond het al of niet slopen van de "Peperbusse" (1907-1908) nam hij het resoluut op voor het bewaren van de oude toren : In de "Echo d'Ostende" van 13.03.1908 verdedigde hij dan ook zijn standpunt in een bezielde pleidooi.

De opsomming van DANIELS' huizen te Oostende vormt een lange lijst : Als karakteristieke DANIELS-huizen noemen we het hoekhuis Euphr. Beernaertstraat-Dr. L. Colensstraat, het huis Jozef II straat, 44 met de loggia boven de koetspoort, Kerkstraat 45 in sobere Louis XV stijl ; allen met gevels in donkergrijs "plaqué". Het uiterst verzorgde hoekhuis Rogierlaan 24 sluit ook bij deze reeks aan. Een vroeg werk, en minder geslaagd, is het huis "De Vrede" (De Smet de Naeyerlaan 16), met klassiek grondplan en gevelindeling. Hier beoogde DANIELS duidelijk een combinatie van Vlaamse Renaissance-stijl met Louis XV-elementen.

DANIELS ontwierp ook enkele gebouwen van grotere afmetingen : zo het grote huizenblok met garage aan de H. Serruyslaan, tussen de Sint-Sebastiaanstraat en Witte Nonnenstraat. Van het reusachtige complex rest vandaag alleen nog het hoekdeel, kant Post en een eenzame kolom in bossagewerk, verloren tussen de gevels aan de H. Serruyslaan. Merk op hoe DANIELS in het hoekdeel vierkant en cirkel combineerde ! Het voormalig "Hôtel Exelsia Palace", later "Ville de Londres" nu "Mach 3" (hoek A. Buylstraat-Vlaanderenstraat) is een van de gebouwen waarin DANIELS de mogelijkheden van het gewapend beton prachtig uitspeelde. In 1929 tekende hij samen met de Franse architecten FLEGENHEIMER, BARD & GARELLA de plannen voor de "Thermae" (inhuldiging in 1933). Vermelden we vlug nog het "Opera Hotel" (Van Iseghemlaan 51) en "Pax" (Van Iseghemlaan 17), het verdwenen huis Karel Janssenslaan 21, een hoekhuis in de August Strackéstraat en het gekende gebouw "De Bolle" (Slijkenssteenweg).

Zijn privé-leven dan : DANIELS was gehuwd met Alice FRANCO (°1893), een dame die zich in allerlei liefdadigheidscomités verdienstelijk maakte. Zelf was DANIELS actief lid en later voorzitter van de "Cercle Littéraire". Hij woonde in zijn eigen huis, Square Clémentine 58, een stijlvol huis met voortuintje, de gevel bezet met ivorkleurige tegels en met rondboogvensters op het gelijkvloers. DANIELS interesseerde zich zeker voor het artistieke leven te Oostende : zo vonden we hem terug als lid van een JAN DE CLERCK comité.

Van 19 mei 1940 tot 21 december 1940 zetelde hij als gemeenteraadslid in de raad van Burgemeester SERRUYS : we zien DANIELS dan ook, poserend tussen de heren VROOME en POUPAERT op de groepsfoto die ANTONY van deze gemeenteraad maakte. (foto geëxposeerd in Heemkundig Museum). De vernielingen van 1940-45 noodzaakten herbouw op grote schaal terwijl de bevolkingsaan groei om uitbreiding van bouwzones schreeuwde. In de urbanisatie van het naoorlogse Oostende speelde de inmiddels meer dan 60 jaar oude architect nog een grote rol : Voor de herbouw van het nieuwe Kursaal diende DANIELS een project in (1946 ; afb. in KUSTBLAD van 8 sept. 1946). Hij voorzag een streng bouwwerk met een hoge toren in 6 versmallende geledingen. Uit de vele ingestuurde projecten werd tenslotte de voorkeur aan het project STYNEN-VIERIN gegeven. Ca. 1950 tekende hij ook de plannen voor een groep van 36 sociale woningen voor de groep "OOSTENDSE HAARD" (Goedheidstraat). Uit dit alles blijkt hoezeer DANIELS zich aanpassen wist aan de nieuwe esthetische idealen, en niet verstarde in wat men hem tijdens de opleiding had voorgeschoteld.

De laatste jaren leefde DANIELS eerder teruggetrokken. Zijn zondagnamiddagen reserveerde hij nog graag voor het bijwonen van een voetbalmatch. Zijn echtgenote begon steeds duidelijker tekens van geesteszieke te vertonen en dat bezorgde de oude man veel kopzorgen. Hij besloot zijn veel te groot geworden huis aan de Square Clémentine te verlaten en nam zijn intrek in de home "Royal Astrid". Het overlijden van zijn zieke vrouw op 4 juni 1976 verloor hem van zijn zorgen maar brak tevens zijn moreel. DANIELS verkocht zijn fotografisch archief, dat zelfgenomen foto's bevat van zijn bouwwerken, ook tijdens de constructie. De stukken die Bredene aangaan, kwamen in bezit van de Kring "Ter Cuere". Zo zagen we deze boeiende documenten geëxposeerd tijdens hun jubileumtentoonstelling in november 1976. De zaken betreffende Oostende, al even interessant, zijn nu in goede handen bij de privaatverzamelaar A.V.C. Het archief bevat foto's van zijn eigen woonhuis aan de Square Clémentine, de garage's aan de Serruyslaan, enz.

Op 5 december j.l. dan, overleed DANIELS in het Serruys'hospitaal. Daarmee is definitief een streep getrokken onder een hoofdstuk Oostendse architectuurgeschiedenis.

Nog een woord over André DANIELS als mild begiftiger van het Heemmuseum "De Plate" : Hij verrijkte de verzameling met enkele prachtige antiquiteiten : drie goudmuntweegschaaltjes, een gaaf gebleven mastwortel, een volksliedplakkaat "Kort en Lang" en een prachtexemplaar van een blauwglazen deegrol uit het Engelse Nailsea, versierd met maritieme motieven.

DANIELS' verwezenlijkingen zijn een diepere studie zeker waard.

Norbert Hostyn